

2023 წ. მ. ნაგლაძე

შალვა მჭავანაძე

მსახიობი და რეჟისორი შალვა მჭავანაძე დაიბადა 1905 წლის 23 სექტემბერს ბაღდადის რაიონის სოფელ როხში, სოფლის მეურნის ოჯახში. დაწყებითი განათლება მიიღო სოფლის სკოლაში, საშუალო განათლება კი ქუთაისის ქართულ გიმნაზიაში, რომელიც დაასრულა 1924 წელს. დამთავრებული აქვს თბილისში არსებული საქართველოს განათლების კომისარიატთან არსებული პროლეტკულტის დრამატული სტუდია.

პირველად სცენაზე გამოვიდა 1918 წელს ქუთაისის გიმნაზიაში სწავლის დროს სცენისმოყვარე მოწაფეთა წარმოდგენაში. ამის შემდეგ იგი ქართულ თეატრს არ მოსცილებია. იგი მუშაობდა საქართველოს სხვადასხვა თეატრში მსახიობად და ბოლო წლებში რეჟისორადც კი - თბილისის წითელი, ჭიათურის, თბილისის მოზარდმეყვარებელთა, სიღნაღის, ხობის, ცხაკიას, ველისციხის, თელავის, ზესტაფონის, სტალინის (ცხინვალის), ზუგდიდის თეატრები. მუშაობდა საქართველოს რადიკომიტეტში რეჟისორად.

განსახიერებული აქვს 120-ზე მეტი სხვადასხვა ხასიათის როლი. მათ შორის - დათა „გუმინდელნი“, მუშა, ვეზირი - „ლატავრა“, სიკო - „ვინ არის დამნაშავე“, დადიანი - „გეგეჭკორი“, ფანტიაშვილი - „ხანუმა“, გიჟუა - „რაც გინახავს, ვეღარ ნახავ“, მატროსი - „რღვევა“ და სხვა.

დადგმული აქვს როგორც თეატრალური ისე რადიო სპექტაკლები. წერდა პიესებს, რომლებიც იდგმებოდა სხვადასხვა კლუბებში.

დაჯილდოებულია მედლებით: „კავკასიის დაცვისათვის“ 1945 წელს და „მამაცური შრომისათვის დიდი სამამულო ომის პერიოდში 1941-1945 წ.წ -1946 წელს. საშეფო მუშაობისთვის მიღებული აქვს საპატიო სიგელები.

1967 წელს მიენიჭა საქართველოს დამსახურებული არტისტის წოდება.

შ. მჭავანაძე გარდაიცვალა 1975 წელს.

შალვა მჭავანაძის პირადი საარქივო ფონდი

ბიოგრაფიული და საზოგადოებრივი მოღვაწეობის ამსახველი მასალა

პიროვნების დამადასტურებელი საბუთი, ავტობიოგრაფია

1. შალვა მჭავანაძის ავტობიოგრაფია.
1954 წ. 3 აგვისტო. ავტოგრაფი. მელანი. 1 გვ.
2. შ. მჭავანაძის ავტობიოგრაფია.
1955 წ. 3 აპრილი. ავტოგრაფი. მელანი. 2 გვ.
3. შ. მჭავანაძის მანდატი საქართველოს მონადირეთა VII ყრილობის დელეგატად არჩევასთან დაკავშირებით.

უთარილო. ხელნაწერი. სტამბური. ბეჭდით. 1 ც.

4. შ. მჟავანაძის ავტობიოგრაფია.
უთარილო. ავტოგრაფი. მელანი. 39 გვ.

კადრების აღრიცხვის ფურცელი

5. შ. მჟავანაძის კადრების აღრიცხვის პირადი ფურცელი.
1939 წ. 12 თებერვალი. ბლანკი. ხელით შევსებული. მელანი. 4 გვ.
6. შ. მჟავანაძის კადრების აღრიცხვის პირადი ფურცელი.
1947 წ. 23 თებერვალი. ბლანკი. ხელით შევსებული. ერთვის ფოტო. მელანი. 4 გვ.
7. შ. მჟავანაძის კადრების აღრიცხვის პირადი ფურცელი.
1955 წ. 2 აპრილი. ბლანკი. ხელით შევსებული. ერთვის ფოტო. მელანი. 5 გვ.

დახასიათება, ბრძანებები, ამონაწერი ბრძანებებიდან

8. ბრძანება შ. მჟავანაძის ცხაკაიის თეატრის დირექტორის მოვალეობის შემსრულებლად დანიშვნის შესახებ.
1939 წ. 26 სექტემბერი. ნაბეჭდი. ბეჭედდასმული. 1 გვ.
9. საქართველოს ხელოვნების საქმეთა სამმართველოს მიერ გაცემული ბრძანება ცხაკაიის სახელმწიფო თეატრის წლიური ანგარიშის დამტკიცების შესახებ.
1940 წ. 15 თებერვალი. ნაბეჭდი. ბეჭედდასმული. რუსულ ენაზე. 2 გვ. 1 ეგზ.
10. ბრძანება ცხაკაიის თეატრის სამხატვრო ნაწილის გამგის შ. მჟავანაძის ამჟამ თეატრის დირექტორად დანიშვნის შესახებ.
1940 წ. 21 ივნისი. ნაბეჭდი. ბეჭედდასმული. 1 გვ.
11. საქართველოს ხელოვნების საქმეთა სამმართველოს მიერ გაცემული შ. მჟავანაძის დახასიათება.
1941 წ. 10 თებერვალი. ნაბეჭდი. რუსულ ენაზე. 1 გვ.
12. ბრძანება ცხაკაიის თეატრის სამხატვრო ხელმძღვანელის შ. მჟავანაძის ზუგდიდის თეატრის სამხატვრო ხელმძღვანელად გადაყვანის შესახებ.
1942 წ. 7 ივნისი. ნაბეჭდი. 1 გვ.
13. ბრძანება შ. მჟავანაძის ველისციხის თეატრის სამხატვრო ხელმძღვანელად დანიშვნის შესახებ.
1945 წ. 12 ოქტომბერი. ნაბეჭდი. 1 გვ.

14. ბრძანება შ. მჟავანაძის კ. ხეთაგუროვის სახელობის სტალინირის სახელმწიფო ქართული თეატრის მთავარ რეჟისორად გადაყვანის შესახებ.
1953 წ. 12 თებერვალი. ნაბეჭდი. ბეჭედდასმული. 1 გვ.
15. ბრძანება შ. მჟავანაძის ცხაკაიის თეატრის დირექტორისა და სამხატვრო ხელმძღვანელის თანამდებობიდან განთავისუფლების შესახებ.
1953 წ. 12 თებერვალი. ნაბეჭდი. ბეჭედდასმული. 1 გვ.
16. ბრძანება შ. მჟავანაძის თლავის თეატრის სამხატვრო ხელმძღვანელად დანიშვნის შესახებ.
პირი - მ. ციციშვილი.
1953 წ. 12 თებერვალი. ნაბეჭდი. ბეჭედდასმული. 1 გვ.
17. ბრძანება შ. მჟავანაძის ზესტაფონის თეატრის დირექტორად და სამხატვრო ხელმძღვანელად დანიშვნის შესახებ.
1953 წ. 12 თებერვალი. ნაბეჭდი. ბეჭედდასმული. 1 გვ.
18. ბრძანება შ. მჟავანაძის ცხაკაიის თეატრის დირექტორად და სამხატვრო ნაწილის გამგედ დანიშვნის შესახებ.
1953 წ. 12 თებერვალი. ნაბეჭდი. ბეჭედდასმული. 1 გვ.
19. ბრძანება შ. მჟავანაძის ე. ნინოშვილის სახელობის ლანჩხუთის სახელმწიფო თეატრის სამხატვრო ხელმძღვანელად გადაყვანის შესახებ.
1953 წ. 12 თებერვალი. ნაბეჭდი. ბეჭედდასმული. 1 გვ.
20. ბრძანება შ. მჟავანაძის ველისციხის თეატრის სამხატვრო ხელმძღვანელად დანიშვნის შესახებ.
1953 წ. 12 თებერვალი. ნაბეჭდი. ბეჭედდასმული. 1 გვ.
21. საქართველოს კულტურის სამინისტროს მიერ გაცემული ბრძანება შ. მჟავანაძის ზუგდიდის სახელმწიფო თეატრის დირექტორის მოვალეობის შემსრულებლად დანიშვნის შესახებ.
პირი - შოთა გვაზავა.
1955 წ. 4 აპრილი. ნაბეჭდი. ბეჭედდასმული. რუსულ ენაზე. 1 გვ.
22. ბრძანება შ. მჟავანაძის ზუგდიდის თეატრის დამდგმელ რეჟისორად დანიშვნის შესახებ.
1955 წ. 7 ივლისი. ნაბეჭდი. ბეჭედდასმული. 1 გვ.
23. ბრძანება შალვა მჟავანაძის ზუგდიდის დრამატიული თეატრის დირექტორის თანამდებობიდან გათავისუფლების შესახებ.
პირი - ალექსანდრე ეგუტია.
1956 წ. 29 დეკემბერი. ნაბეჭდი. ბეჭედდასმული. რუსულ ენაზე. 1 გვ.

24. ამონაწერი ბრძანებიდან შ. მჟავანაძის ცხინვალის თეატრის მთავარი რეჟისორის თანამდებობიდან თავისი სურვილით გათავისუფლების შესახებ.
1949 წ. 14 ოქტომბერი. ხელნაწერი. ბეჭედდასმული. მელანი. რუსულ ენაზე. 1 გვ.
25. ამონაწერი ბრძანებიდან შ. მჟავანაძის ზუგდიდის თეატრის დირექტორის თანამდებობაზე დანიშვნის შესახებ.
1955 წ. 4 აპრილი. ნაბეჭდი. ბეჭედდასმული. რუსულ ენაზე. 1 გვ.
26. ამონაწერი ბრძანებიდან შ. მჟავანაძის ზუგდიდის თეატრის დირექტორის თანამდებობიდან განთავისუფლების შესახებ.
1956 წ. 29 დეკემბერი. ნაბეჭდი. ბეჭედდასმული. რუსულ ენაზე. 1 გვ.

ცნობა

27. ცნობა შ. მჟავანაძის დუშეთის თეატრში მუშაობის შესახებ.
1937 წ. 13 ივლისი. ნაბეჭდი. 1 გვ.
28. ცნობა შ. მჟავანაძის მოზარდ მაყურებელთა ქართულ თეატრში მსახიობის თანამდებობაზე მუშაობის შესახებ.
1950 წ. 11 თებერვალი. ნაბეჭდი. ბეჭედდასმული. 3 გვ.
29. ცნობა შ. მჟავანაძის ხობის თეატრის დირექტორისა და სამხატვრო ხელმძღვანელის თანამდებობაზე მუშაობის შესახებ.
1953 წ. 12 თებერვალი. ნაბეჭდი. ბეჭედდასმული. 1 გვ.
30. ცნობა შ. მჟავანაძის ჭიათურის სახელმწიფო თეატრის მსახიობის თანამდებობაზე მუშაობის შესახებ.
1953 წ. 12 თებერვალი. ნაბეჭდი. ბეჭედდასმული. 1 გვ.
31. ცნობა შ. მჟავანაძის ზემო ავჭალის ჰიდრო-ელსადგურის მუშათა კლუბის გამგედ და რეჟისორად მუშაობის შესახებ.
1953 წ. 12 თებერვალი. ნაბეჭდი. ბეჭედდასმული. 1 გვ.
32. ცნობა შ. მჟავანაძის სიღნაღის რაიონული კინოს ბაზის გამგედ დანიშვნის შესახებ.
1953 წ. 12 თებერვალი. ნაბეჭდი. ბეჭედდასმული. 1 გვ.
33. საქართველოს სათეატრო მუზეუმის დირექციის მიერ გაცემული ცნობა შ. მჟავანაძის საქართველოს სხვადასხვა თეატრებში მუშაობის შესახებ.
1953 წ. 14 თებერვალი. თბილისი. ნაბეჭდი. შტამპი. ბეჭედდასმული. ხელს აწერენ: გრ. ბუხნიკაშვილი, ს. გერსამია. 1 გვ. 3 ეგზ.

34. ცნობა შ. მჭავანაძის საქართველოს რადიოკომიტეტის დირექტორად მუშაობის შესახებ.
1955 წ. 10 მაისი. ნაბეჭდი. შტამპი. ბეჭედდასმული. 1 გვ.
35. ცნობა შ. მჭავანაძის საქართველოს ხალხური სიმღერისა და ცეკვის სახელმწიფო ანსამბლის დირექტორის მოადგილედ მუშაობის შესახებ.
1957 წ. 10 სექტემბერი. ხელნაწერი. ნაბეჭდი. ბლანკი. ბეჭედდასმული. მელანი. რუსულ ენაზე. 1 გვ.
36. საქართველოს სათეატრო მუზეუმის დირექციის მიერ გაცემული ცნობა შ. მჭავანაძის საქართველოს სხვადასხვა თეატრებში მუშაობის შესახებ.
1965 წ. 2 სექტემბერი. თბილისი. ნაბეჭდი. შტამპი. ბეჭედდასმული. ხელს აწერენ: გრ. ბუხნიაშვილი, ქ. ჩხიკვაძე. 2 გვ.

მიმართვა, დადგენილება, განცხადება

37. საქართველოს თეატრალური საზოგადოების პრეზიდიუმის მიმართვა ხელოვნების საქმეთა სამმართველოს უფროს არ. გიგოშვილისადმი შ. მჭავანაძისათვის დამსახურების შესაფერისი წოდების მინიჭების შესახებ.
1953 წ. 3 მარტი. ნაბეჭდი. ბლანკი. ხელს აწერენ: შ. დადიანი. ს. მთვარაძე. 1 გვ.
38. საქართველოს კულტურის სამინისტროს კოლეგიის დადგენილება შ. მჭავანაძის ზუგდიდის სახელმწიფო თეატრის დირექტორის თანამდებობაზე და ამავე თეატრის რეჟისორად დანიშვნის შესახებ.
1955 წ. 15 აპრილი. ნაბეჭდი. რუსულ ენაზე. 1 გვ.
39. შ. მჭავანაძის განცხადება მისი ცხაკაიის თეატრის დირექტორად დანიშვნასთან დაკავშირებით.
1940 წ. 19 ივლისი. ავტოგრაფი. რეზოლუციით. მელანი. 1 გვ.
40. შ. მჭავანაძის განცხადება საქართველოს კულტურის მინისტრის მოადგილეს ი. სხირტლაძისადმი, ხელოვნების საქმეთა სამმართველოს კადრების განყოფილებაში აღრიცხვაზე აყვანის შესახებ.
1954 წ. 3 აგვისტო. ავტოგრაფი. რეზოლუციით. მელანი. 1 გვ.

მოსაწვევი ბარათი

41. საქართველოს სახელმწიფო თეატრალური ინსტიტუტის სამსახიობო ფაკულტეტის V კურსის 17 ჯგუფის სადიპლომო სპექტაკლის უ. ჰაჯიბეგოვის „არშინ მალ-ალან“ მოსაწვევი ბარათი შ. მჭავანაძისადმი.
1961 წ. 25 იანვარი. სტამბური. 1 ც.
42. საქართველოს თეატრალური საზოგადოების V ყრილობის მოსაწვევი ბარათი შ. მჭავანაძისადმი.

1962 წ. 16 აპრილი. სტამბური. ქართულ და რუსულ ენაზე. 1 ც.

43. მსახიობ აკაკი შუბლაძის დაბადების 70 და სასცენო მოღვაწეობის 30 წლისთავისადმი მიძღვნილი შემოქმედებითი საღამოს მოსაწვევი ბარათი შ. მჭავანაძისადმი.
1963 წ. 30 ნოემბერი. სტამბური. 1 ც.
44. თბილისის მონადირეთა კავშირის საზეიმო კრების მოსაწვევი ბარათი შ. მჭავანაძისადმი.
1967 წ. 29 ოქტომბერი. სტამბური. ქართულ და რუსულ ენებზე. 1 ც.
45. ილია ჭავჭავაძის სახელობის ბათუმის სახელმწიფო თეატრის საგასტროლო სპექტაკლების განხილვის მოსაწვევი ბარათი შ. მჭავანაძისადმი.
1967 წ. 30 ოქტომბერი. სტამბური. 1 ც.
46. საქართველოს თეატრალური საზოგადოებისა და თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორ-მასწავლებელთა შეხვედრის მოსაწვევი ბარათი.
1968 წ. 14 ოქტომბერი. სტამბური. 1 ც.
47. ხელოვნების მუშაკთა სახლში რესპუბლიკის სახალხო არტისტის ვახტანგ ჩელთისპირელის შეხვედრის მოსაწვევი ბარათი შ. მჭავანაძისადმი.
1968 წ. 28 ოქტომბერი. სტამბური. 1 ც.
48. საქართველოს დამსახურებული არტისტის ბარბარე იანვარაშვილის დაბადების 60 და სასცენო მოღვაწეობის 40 წლის აღსანიშნავი შემოქმედებითი საღამოს მოსაწვევი ბარათი შ. მჭავანაძისადმი.
1968 წ. 23 დეკემბერი. სტამბური. ქართულ და რუსულ ენებზე. 1 ც.
49. განახლებული ქართული თეატრის 120 წლისთავისადმი მიძღვნილი საზეიმო საღამოს მოსაწვევი ბარათი შ. მჭავანაძისადმი.
1970 წ. 14 იანვარი. სტამბური. 1 ც.
50. ზესტაფონის სახალხო ტეატრის მსახიობების ანა არაბიძისა და პაპუნა კახიძის შემოქმედებითი საღამოს მოსაწვევი ბარათი შ. მჭავანაძისადმი.
1970 წ. 30 მარტი. სტამბური. 1 ც.
51. საქართველოს სსრ სახალხო არტისტის ალექსანდრე თაყაიშვილის დაბადების 70 წლისთავისადმი მიძღვნილი საიუბილეო საღამოს მოსაწვევი ბარათი შ. მჭავანაძისადმი.
1970 წ. 18 მაისი. სტამბური. ქართულ და რუსულ ენებზე. 1 ც.
52. რეჟისორ ბორის გამრეკელის დაბადებიდან 70 და სასცენო მოღვაწეობის 50 წლისთავისადმი მიძღვნილი საიუბილეო საღამოს მოსაწვევი ბარათი შ. მჭავანაძისადმი.

1970 წ. 28 დეკემბერი. სტამბური. ქართულ და რუსულ ენებზე. 1 ც.

53. საბჭოთა კავშირის სახალხო არტისტის დოდო ანთაძის დაბადებიდან 70 წლისთავისადმი მიძღვნილი საიუბილეო საღამოს მოსაწვევი ბარათი შ. მჭავანაძისადმი.

1971 წ. 26 მარტი. სტამბური. ქართულ და რუსულ ენებზე. 1 ც.

54. საქართველოს თეატრალური საზოგადოების VII ყრილობის მოსაწვევი ბარათი შ. მჭავანაძისადმი.

1971 წ. 24 მაისი. სტამბური. ქართულ და რუსულ ენებზე. 1 ც.

55. საქართველოს რადიომაუწყებლობისა და ტელევიზიის სახელმწიფო კომიტეტის საზეიმო სხმოდის მოსაწვევი ბარათი შ. მჭავანაძისადმი.

უთარილო. სტამბური. ქართულ და რუსულ ენებზე. 1 ც.